

3.

Kirkekollegiet til Biskop Ramus i Odense.

Efter at General-Kirkeinspections-Kollegiet var oprettet 1737, indløb der til samme mange Angivelser baade med og uden Navn, indeholdende Klager over Præsters Forhold¹⁾. Da Kollegiet ogsaa tog sig af de anonyme Klager, saa blev der meget at skrive om; thi der var nok, der gjerne

¹⁾ Se Ny kirkehist. Saml. III, 843 ff.

vilde hjælpe til at udrense Præstestanden, naar det kunde ske uden Ubehageligheder for dem selv. Efterfølgende Brev giver en Forestilling om Kollegiets Iver for at afhjælpe de Misligheder, hvorpaa det var gjort opmærksom. Stykket meddeles efter Originalen i Fyns Bispearkiv (Stiftets alm. Breve 523 b.).

Velædle og høyrærværdige
Høytærede Herr Biskop.

Af Eders Høyrærværdigheds under 14 Februarij sidstleden til General-Kirke-Inspectionen indsendte Relation om Præsten Ole Lerche have Vi seet, hvorviit samme Præst formeener sig at kunne enten nægte eller undskylde sin hidtil brugte Opførsel. Men som Os fra flere Stæder er tilkommen bedrøvelige Efterretninger om denne Præstes store Uvillighed og forargelige Levemaade, saa finde Vi uforbigængeligen fornøden, hannem self derover nøyere at fornemme. Vi anmode altsaa Eders Høyrærværdighed, at befale Præsten Hr. Ole Lerche, at han Ugen efter Quasimodogeniti ufeilbarligen sig her i Kiøbenhavn personligen indfinder, og, efter Ankomsten, strax ved General Kirke-Inspectionen anmælder. Da Vi af Eders Høyrærværdighed imidlertid forvente en liden Efterretning, at ham saadan Ordre er given i rette Tiide¹⁾.

Udi øvrigt tilsende Vi Eders Høyrærværdighed herudi indlagt en Klage imod Capellanen i Faaborg, Jørgen Smidt, som uden Haand og dato General Kirke-Inspectionen er bleven tilstillet, med tjenstligst Anmodning, at eftersom denne Capellan disforuden saavel efter samme Skrivelses som de Os nyligen [tilstillede] samme Sag vedkommende Documenters viidere Formeldning, i Henseende til atskillige Utilbørligheder for Eders Høyrærværdighed skall være an-

¹⁾ Nærmere Efterretninger om Præsten Oluf Lerche i Skalkendrup (Avnslev og Bovense) findes i Saml. til Fyns Hist. og Topogr. I, 86—94.

klaget, De da vilde behage, med største Nidkiærhed, foruden den imod ham allerede af Borgherskabet reiste Sag, paa beste Maade at undersøge og eftergranske Capellanen Jørgen Smidts Forhold baade i Lærdom og Levnet, og i sær hvorledes hand fører sit Lære-Embede offentligten for Meenigheden, og om det dermed, og med hans holdte forargelige Prædikener, efter den herhos følgende Skrivelsses Indhold, sig forholder. Hvorom Vi forvente Eders Høyærværdigheds udførlige og tilforladelige Underretning, samt hosføyede Betænkning, hvad De til Meenighedens Opbyggelse, i Henseende til denne Capellan, eragte at være fornødent eller raadeligst¹⁾. Hvorhos Vi holde Os forsikkrede, at Eders Høyærværdighed anseer det for en betydelig Post af den Aarvaagenheds Pligt, som Gud og Kongen Dem haver paalagt, at vaage over de Deres Inspection undergifne Meenigheder, at see med Os derhen, og at udfinde de beste Midler, hvorledes Geistligheden fra aabenbare forargelige Lemmer, ifølge af det Kongl. Patent af 1. Octob., kunde renses, og andre, som af Uviidenhed eller Uforsigtighed kunde snuble eller iblandt feyle, opvækkes at vandre forsigtigen, og som det er deres hellige Kald anstændigt, og altsaa in honorem Ministerii at skille Lære-standen ved saadanne onde Mennisker, der vanære baade Standen og Kirken, som de høre til, og Gud self, hvis tienere de efter deres Kald burde være.

Endeligen maae Vi endnu ugierne berætte Eders Høyærværdighed, hvorledis ey allene her i Byen er et allmindeligt Rygte, men offentlig i høyeste Ræts Skranker, i Sagen imellem Obrist Lieutenant Juel og Provst Berg²⁾, som en uimodsigelig Sandhed tvende gange med største Assurance er bleven anført, at Præsten Ferslew, som fik det i samme Sag omtalte Bierrebye Kald paa Taasing, ey

¹⁾ Han blev afsat i Aaret 1741 (Wiberg, II, 333).

²⁾ Om Processen mellem Ejeren af Taasinge og Provst Jakob Berg i Svindinge findes noget hos Wiberg III, 241.

allene har taget een af de i Sagen meget anrørte Jomfruer Hyldtofte til Egte, men endog siden skall være bleven saa melancolisk, at hand for Eders Høyærværdighed skal have declareret sig uværdig at betræde det hellige Stæd, Prædikestolen, og derpaa have faaet Deres Tilladelse, at sidde paa en Stol uden for Alteret, naar hand prædikede. Saa skammelig som nu den heele Omgang med Bierrebye Kald af Hans Majestæt og høyeste Ræt er befunden og ved endelig Dom ressenteret, saa mistænkelig og forargelig er dette om Præsten Ferslew publice for Kongens Throne debiterede; og altsaa kand Vi ey forbigaa at forlange Eders Høyærværdigheds tilforladelige Beretning (1.) om bemeldte Præst Ferslew har aflagt den sædvanlige Eed, som Forordningen af 23 Octob. 1700 foreskriver, (2.) hvorviit det forommældete sig i Sandhed forholder. Hvorhos Vi indstille til Eders Høyærværdighed self, om De ikke eragte det fornødent at indkalde bemeldte Præst og allvorligen for Guds Aasyn at foreholde ham den Mistanke, som ligger paa ham; samt formane ham, heller self at tilstaae, hvad der kunde i den Post trykke hans Samvittighed, og derfor at søge Naade og Forladelse fornemmelig hos Gud, og siden hos Kongen, end at bære paa en ond Samvittighed, som vil plage ham self, om hand ey veed sig uskyldig, og at være Meenigheden til Anstød og Forargelse, som dog troer, og til deels kand viide, hvad der kand være skiult eller dog ubeviisligt for andre.

Vi forblive i det øvrige med Consideration Eders Høyærværdigheds tjenstberedvilligste Tienere.

General Kirke Inspect. Collegium
den 15 Martz 1738.

J. L. v. Holstein. J. W. Schrøder. A. Hojer.
J. B. Bluhme. M. Hviid.

Paa Foden: Hr. Biskop Ramus.
